

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriafly-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félre . . . 8 forint. Egy hónapra . . . 1 ft 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Hivatásból.

Krisztusi hit és szeretettől áthatott s annak kristálytisza vizében megfürdött erős nemzeti érzület kell ahoz, hogy a közpályán küzdő ember, a hazáját szerető jó hazafi azon a téren, melyen működik, kitartson s terveiből, melyek eszménynyé szövődve végézet képpen előtte lebegnek, valamit megvalósítson; mert ezer akadály áll útjában, melyeket csak a hazának erős szerelme háríthat el. És e szerelem, hogy lárgoló s hatékony legyen, erre a küzdő erőt a krisztusi hit és szeretetből merít, mint Antheus a földből. — Halát adok Istennek, hogy e tiszta, egyedül életadó forrásból meríthetnek napon-ta, hogy mint pap szolgálhatom Isten országának ügyét: a közügyet s ebben szeretett, drága magyar hazám szent érdekeit. Midőn bármi csekély eredményt látok, midőn egy-egy terv eredménybe szökken, mintha széptattannának az akadályul szolgáló, gátat vető nagy kövek s járható utta verődneek össze: biztos ösvénynyé az eszmény, a végcél felé. Ez eszmény, e szemet kápráztató, lelket elkábító végcél: a szabad, művelt, egységes, erős Magyarország! Ez eszménynek hivatása kell legyen még a porszem az eszmény, a végcél szolgálataiban s a tér, melyen működöm, szűrő, tépdeső tövissekkal s akadálykövekkel rakott. Am nem csüggedve s a Krisztusi hit és szeretetből mindig új erőt merítve, török mindig elő ama ragyogó eszmény: a boldog Magyarország felé.

Egyszerű állásban, szerény eszközökkel, de igazi lelkesedés és erős akarral épen úgy lehet szolgálni a közügyet, mint bármely magas polcon, sőt azok az egyszerű állások, melyeket az értelmiség ezrei töltönek be, ép oly fontosságot nyernek a nemzet életműködésben, mint a kiváló pozíciók, melyeket csak kevesen foglalnak el, ha azokat a kötelesség teljesítése, vagy elhanyagolása szempontjából tekintjük. Akkor tünk ki egy állás fontossága, mikor az ezt betöltő káros, vagy hasznos működését látjuk.

Nem riaszthat hát senkit se vissza pályáján, állásában az agondolat, hogy pozíciója jelentéktelen; mert minden állás szükséges, fontos s a mennyiben nem az, előlri az idő.

Földolog, hogy minden állás a közügyek s a haza javára működjek.

Az evangéliumi reformált egyház összes szervei, az egész alkotmányban létesített minden állás a közügyek, s a haza javára kell munkáljon, s működik is tényleg. A templomok és iskolák a felvilágosodást, tiszta erkölcsöt terjesztik, s így ezek az állam művelődési tüzpontjai, a papok és tanítók e tüzpontok örei, istápolói, s e szerint a haza javát, boldogságát munkálják. Nem tudok példát a multból, nem ismerem esetet a jelenből, melyben a reformált egyház érdekei veszélyeztettek volna a magyar nemzet, a magyar állam érdekeit.

E kiváló testület hivatalosai: papok és tanítók, mint e föld savai, mint nemzeti világunk világosságai hivatásból kell teljesítsék magas kötelességeiket, mely nem szolgálat, hanem odaadása, felszentelése az életnek az eszményért.

Pályaválasztás előtt, hazánk ifjúsága: *e két pályára* hívom fel figyelmet, melyeken hazád dicsőségére, javára biztos eredménnyel munkálhatsz!

Nehézségei ne ijesszenek vissza: mert a ki hivatásból munkálkodik, arra nézve a küzdelmek csak izmot acélozó, lelket erősítő eszközök. És aztán az önálló munkálkodásnak, a szellemi erők kifejtésének alig kínálkozik alkalmasabb tér, mint a *papi és tanítói pálya*.

E pályákra menjete, e tereken fejlesszete ki erőiteket s teljesítéseik majd kötelességeiteket e szent hazáért nem szolgálatként, hanem hivatásból.

Incze Lajos.

Politikai hir.

Sima Ferencz csődje. A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága tegnap d. u. 4 órára ülésre volt összehíva, hogy tárgyalás alá vegye Sima Ferencz összeférhetlenségi ügyét. A bizottság tagjai közül azonban csak négyen jelentek meg, ugymint: Apáthy elnök, Rudnyánszky Béla jegyző, Ragályi Gyula és Rátkay László. (Bernáth Károly bizottsági tag betegsége folytán távratilag mentette ki magát, Andrassy Tivadar gr., Dózsa Endre, László Mihály és Makay Sándor bizottsági tagok nem jelentek meg.) Eként a bizottság nem lévén határozatképes, nem vehette az ügyet érdemleges tárgyalás alá. A bizottság ugyanezen ügyben folyó hó 22-én délután 4 órákor újabb ülést fog tartani. A bizottság elnökéhez Káldor Gyula budapesti ügyvéd, mint Sima Ferencz megbízottja, kérvényt nyújtott be, melyben a tárgyalás elhalasztá-

sát kéri, minthogy Sima Ferencz, a kit az ülés idejéről távratilag értesítettek, a távrat megérkezésekor nem volt Szentesen s ennél fogva nem is volt tudomása a tárgyalás időpontjáról.

Anglia a békekonferencián.

Páris, június 14.

Végre tisztán lehet látni azon szerepet, a melyet Anglia a hági konferencián játszik. Most, midőn a hatalmak képviselői mind azon vannak, hogy a háboru borzalmaikat humánus intézmények behozatala által csökkenték, de a melyek nagy része a dolgok jelen állása mellett nem mind fogadhatók el, Anglia mereven visszautasítja bizonyos — a genfi conventióba ütköző — dolgok, így a borzasztó hatású Dum-Dum lövegek kiküszöbölését.

Ezen robbanó lövegek oly borzasztó hatásuk, hogy a legcsekélyebb sebesülés is halálos és csak kivételes esetben lehet a megsebesített végtagok műtete által a sebesültet megmenteni, de ha a löveg a lágy részekbe hatol, úgy a sebesült menthetetlenül elvész a robbanó golyó irtózatossá ronsolásiá folytán.

Rendkívül nagy visszatetszést szült mindenhol, hogy Anglia ezen embertelen eljárása a békekonferencián az osztrák és magyar monarchia képviselője által nemcsak támogatva, de helyeselve is lett. Egy oly állam képviselője által, a mely állam hatalmas bástyáját képezi a békeszerető és humánus katolikus egyháznak és a melynek feje nemcsak az „apostoli” jelzöt viseli címében, de egyszerűen „Jeruzsálem királya” is, tehát helytartója azon földnek, hol az emberiség megváltója született és keresztre feszített.

Valóban a politika oly sok rejtelmet zár magába, hogy még a legfelvilágosodottabb elme sem bír rajta eligazodni.

A. Saissy.

Szaporodnak a választók.

A törvényszerint eddig csak azokat a polgárokat vették fel, a kik április 15-ig lefektették az előbbi évi adójukat. Az országgyűlési pártok között létrejött paktumnak megfelelőleg a kuriai bíráskodásról szóló törvény egyik szakasza értelmében jövőre akár fizette ki valaki, a különben megfelelő összegű adóját, akár sem, beveendő a választók névjegyzékébe. Ezáltal tetemesen megszaporodik a választók száma és sok visszaélés megszűnik. Azonban a polgárok a saját érdekükben járnak el, ha utánna néznek a majdan közszemlére kiteendő névjegyzékben, hogy nincsenek-e abból kihagyva. A miniszter az új rendről külön miniszteri rendeletben gondoskodik, a mely így szól:

Az országgyűlési képviselő választások feletti bíráskodásról szóló 1899. évi XV. tv. 178 §-a értelmében a törvény kihirdetése napján, vagyis f. évi június hó 10-én életbe lépett az ugyanezen tv. 141. §-a, mely

szerint az adó meg nem fizetése a választói jog gyakorolhatásánál további akadályt nem képez és ennél fogva azok az egyébként választói jogosultak, a kik mint adóhátalékosok ez ideig a választói névjegyzékbe felvehetők nem voltak, ezután, tehát már a jövő évre érvényes választói jegyzékbe is felveendő.

Ezen törvényszakasz alapján utasítom a választmányt, hogy a folyó évi április 26-án 4600. sz. a kelt körrendeletem értelmében külön jegyzékbe foglalt u. n. adóhátalékos választói jogosultakat a f. évi július hó 5-én közszemlére kiteendő, betűrendes választói névjegyzékbe megfelelően beleillesztve vegye fel és ezen intézkedéseiről a vonatkozó ülési jegyzékönnyben is okvetlenül említést tegyen.

Budapest, 1899 június 12.

A miniszter helyett:

Jakabfy
államtitkár.

Tanügy.

Kolozsvár milleniumi iskolája. Városunknak ez a szépen fejlődő iskolája a mint az évi értesítő adatai bizonyítják, egyre tágabb körben hódít és teljesíti áldásos misszióját. A tanító testület két férfi és négy női tanítóból, öt hitoktató és egy kertészből áll; az igazgatást Elek Gyula végzi. Tanuló volt ez évben összesen 383 és pedig az óvodában 62, az elemi iskolában 207, a gazdasági ismétlő iskolában 114. Ebből 257 fiú és 126 leány, legtöbb köztük az ev. ref. hitfelekezethez tartozó. A jövő tanévre a beíratásokat Szeptember első négy napján eszközlik.

A kolozsvári m. kir. állami fa- és fémipari szakiskola igazgatósága a vezetése alatt álló jöneyű intézetbe való belépésre vonatkozó s az 1899—1900 tanévre érvényes tudnivalókat kibocsátotta, melyből a következők említésre méltók: A rendes tanulóknak névze a tanév szeptember 4-én kezdődik. Rendes tanuló lehet a ki 12 évet betöltötte s a polgári iskola 2 osztályát vagy 6 elemi osztályt sikerrel végezte. A jelentkezés f. évi augusztus 15-ig megteendő az intézet igazgatóságához.

Halál a tejben.

A közegészség tulajdonképpen csak a belügyminiszteri tárcza költségvetésében van meg, nem tudjuk hamarosan, mekkora összeggel. Egyébként pedig a társadalom beteg. Az idegességtől az epileptikáig minden nyavalya van a századvég emberén, a mely legtöbbszór már bölcsőjében, az anyatejjel magába szívja a halálos kór csirait. Tífusz, kanyaró, vörheny, trahoma nevek alatt ismeri az orvosi tudomány a mi legnagyobb ellenségeinket, a melyek évről-évre tízezrével szedik áldozataikat. S a közegészségi faktorok összes tudománya ezzel szemben az, hogy többé-kevésbé megbízható pontosággal statisztikát készítsenek a ragályos kórok áldozatairól.

Ez is valami. A napokban megtartott berlini orvosi kongresszus például ebből ol-

vashatta a fejünkre, hogy a legrettenetesebb betegség, a tüdővész, sehol a világon oly ijesztő módon nem grasszál, mint nálunk. Ennél riasztóbb hírrel alig lophettek volna meg bennünket, csak azt nem értjük, hogy mért kellett ezt éppen idegen országból meghallanunk, mikor itt fektűnt előttünk a statisztika, a melyből csak ki kellett volna olvasnunk. De hát úgy látszik, nálunk nem akad ember sem az orvosok közt, sem az illetékes körökben, a ki az ilyen csekélységgel bíbelődne.

Statisztika? Azt egyszerűen félre szokták dobni. Mire való az, csupa szám, meg szám, nem igazó, sőt még csak nem is pikáns. Pedig, ha nem dobálódznánk úgy az ilyen számokkal telerőtűtött füzetekkel, sok mindenre rájőnnénk, a mit így nem is sejtünk. A statisztikánál mélyebb tanulmány nincsen semmi; azok az apró számok mind sokat tudnak beszélni, magyaráznak, felvilágosítanak. S ha még azt a fáradságot is vesszük magunknak, hogy egyik tételét összevessük a másikkal, még meg is okosodunk tőle.

Ime, itt fekszik előttünk két statisztika. Az egyik az emberek, a másik az állatok mult évi egészségi állapotáról beszél a maga nyelvén. Az előbbivel nem foglalkozunk, az utóbbiból is csak egy tételt veszünk, a mely precizitással konstataja, hogy a budapesti vágóhídon levágtott állatok 23 és fél százalékán idült tuberkulizist állapítottak meg. Ha most még ehhez hozzáadják, hogy a statisztika szerint az elhullott állatok (szarvasmarhák) tizenegy százalékát gümőkör pusztította el, a legrövidebb logika is összefüggést keres az emberi és állati tüdőbetegségek között.

Az orvosi tudomány már régen megállapította, hogy a tuberkulózis egyforma bacillusokkal tenyészik az emberek állatok tüdejében s így egymást megfertőztethetik. Rende hallei egyetemi tanár már 1894-ben a budapesti nemzetközi egészségügyi kongresszuson saját megfigyelése alapján határozottan kijelentette, hogy a *tüdővész halált okozó eredménynyel a tehéntejjel beülthető az emberbe*.

Tessék már most elképzelni, hogy a mi kezdetleges tejgazdaságunk mellett, a hol a hatóság ellenőrzésnek még csak nyoma sincsen, évenként hány ezer ember szedi magába a halálos kórt azzal a csésze tejjel, a melylyel talán éppen kurát tart valamelyes gyomorbántalma ellen.

Sem a hatóságnak, sem a fogyasztó közönségnek nem jut eszébe, hogy kutassa a tej eredetét. Pedig, a mikor a fejős állatok *huszonöt százaléka tüdővészben sinlódik*, ez nem fölösleges óvatosság. Az igaz, hogy

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. Június 16.

Brassai Sámuel, mint bölcselő.

Gál Kelemen dr. unitárius gimnáziumi tanár könyvet írt Brassairól, mint filosofusról. A könyvben Brassait, mint bölcselőt hat fejezetben tárgyalja oly sorban, a mint ide tartozó, de különböző tárgyú művei megjelentek. Első sorban jó esztetikai munkássága, melyet 1832-ben megjelent első értekezése: *A gyönyörűségről, melyet a szépművek szemléltetése vagy hallása okoz bennünk*. Brassai első irodalmunkban, ki ez értekezésében az esztetikai eszmetársulás rendkívüli fontosságát fölfedezi s ezzel a német gondolkodást 34 évvel megelőzi.

A nagyhiú Fechner csak 1866-ban kezdi hangsúlyozni az associatio fontosságát esztetikai dolgokban. Utána az esztetikai associologian egész iskolája állott elé s irodalmunkban is van nagyérdemű képviselője Pekár Károlyban. De Brassai ez irányú kutatásairól és eredményeiről a világ alig vett tudomást.

A következő fejezet logikai munkásságáról szól. Vázolja a logikának a századközepe előtti állapotát irodalmunkban s azt a hatást, melyet irodalmunkra Brassainak lélektani alapon fíjgetett logikája tett. Ezt a logikát az akadémiá megkoszoruzta, s a hivatalos bírálat *hízagot pítónak* jelezte, a korabeli sajtó egyhangú elismeréssel adózott e

teljesen önálló, eredeti nyomokon járó, jól átgondolt és következetesen felépített könynek.

Szerző most annak a harcznak vázolására tér át, a mely Brassai és Hegel magyar hívei között a formai (deduktív) és metafizikai logika dolgában kitört. Ellenfele *Peti* József pesti ref. theol. tanár, ki mellett nem kisebb férfiú, mint *Erdélyi* János ránt kardot. A harc sokszor személyeskedő támadásokkal foly s végre is a hegelianizmus elölésével csendesedik le.

A III. fejezet Brassait, a methodologust, tárgyalja. Nincs senki paedagogusaink között, ki annyira élete feladatává tette volna a módszer tanulmányozását, mint Brassai. Logika és módszertan, ez a kettő az összes többi tudományok ura, vezetője nála. A módszer szükségképi alapja a lélektan.

Ez a lélektani alap domborodik ki az ő módszertani fölvetések: *keveset, jól és lassan* folytonos és szakadatlan hangsúlyozásában. A tudatban egész világossággal és élénkséggel egyszerre csak egy képzet lehet. Brassai már régen sejtette az újabb lélektannak ezt a tételét, s azért óva int a didaktika mindent begyömészölő, mindent „megkóstoltató” módszerétől.

A ki a *keveset, jól és lassan* elve ellen tesz a tanításban, az lélektani képtelenséget követ el. S épen ezért a tanítás mai utilitárius irányát, a hol csak teheti, korholja.

A következő fejezet nagy történelmi háttérrel azt a hatalmas szellemi áramlatot rajzolja, a mely a hatvanas években az új materialismus neve alatt elárasztotta a napi sajtót, a folyóiratokat, a természettudomá-

nyokat, az emberek kedélyvilágát, s részben a művészet tág mezéjét is. Az a harc, melyet Németországban *Büchner, Vogt, Molescott*, másfelől *Wagner, Liebig* oly elkeseredetten vívtak, nálunk is ismétlődött. A materialismus fanatikus híve nálunk *Mentovich*; vele szemben oly férfiak állanak, mint *Gyulai, Eötvös, Greguss* Ágost és *Brassai*. Lehet, hogy amazok nagyobb hatással is harcoltak ez üres, gyenge tanokkal, melyeknek hívei ma már megfogyaokoztak, de nagyobb késztültséggel, mélyebbre ható elemzéssel, élesebb logikával és ítéllettel egyikük sem. Brassai hosszú életének egy harmad részét e tanok ezafórlásának szentelte, sokszor félreértve, sokszor méltatlanságokat szenvedve, támadásoknak kitéve. S azokat az erősségeket, melyeket ő a materialismussal szembe állított, sokkal későbbben a híres *Du Bois-Reymond*-nál is megtaláljuk. Ez érvekre a materialismus, mint egységes világnézet, híveinek jó részét elveszítette. Ha az utókor az emberiség eszményi céljának és érdekeinek védelmezőit kutatni fogja, a legjobb nevek mellett említeni fogja a Brassaiét is.

A materialismus tárgyalása után egy ezzel párhuzamosan haladó mozgalom, a darvinismus fejtegetésére tér a szerző.

Azokat a mozgalmakat ismerfeti, a melyek között a darvinismus irodalmunkban tért foglalt.

S itt Margó Tivadar érdemeit nagy elismeréssel emeli ki. Aztán a felekezeti folyóiratok állásfoglalását ismerteti nagy részletességgel. Brassai elutasító álláspontot foglalt el, a mi bölcséleti meggyőződésének,

dualista álláspontjának teljesen megfelel. De ezzel szemben nem tud elég higgadt, elég türelmes lenni. Mintha előbbi nagy harciban kitért volna.

A 80-as években már a positivismus áramlata ellen küzd. Szerző e közben alkalmat vesz magának, hogy a positivismuskat a magyar irodalomban való térfoglalását rajzolja. S itt egyetemünk jeles tanárának, *Böhm* Károlynak érdemeit kellően megvilágítja. Brassai a francia *Comte* positivismusaival szemben megalkotja igazi pozitív philosophiáját, bölcséleti rendszerét, melynek középpontjává az *öntudat* csalhatatlanul igaz tényét helyezi. E tényen épül fel az ő metafizikája. E tényből következnek a lét összes igazságai. Az öntudat ténye mellett áll az *akarát* a maga autokratikus szabadságával. Ezen a két erős oszlopon áll az egyén a maga életének összes vonatkozásaiban.

Ime, nagyon hezagos vázlata e könyv gondolatmenetének. Ott áll Brassai egy felkelő, haladó és lenyugvó század összes szellemi mozgalmainak kellős közepében. Mindenben kiválik, mindenben irányít s ezek az áramlatok gyengék arra, hogy egyéniségét elmosssák, megsemmisítsék. Szerző kiváló gondot fordít arra, hogy feltüntesse, miben áll Brassai kora színvonalán s miben előzte azt meg.

Módszertani munkásságának méltatásánál pl. rámutat mellest arra, hogy az „összevont mondat” elméleti helytelenségét Brassai már 34 évvel előbb hirdette, mint a német *Burghauser* és *Kern*. Szerző a kor bölcséleti mozgalmait végig kíséri, kutatja

irodalmunk állapotát, a rokon és ellentétes eszmék áramlatait s így egy erővel teljes, liktető szellemi élet tényezői közé helyezve a szeretettel tárgyalt Brassai alakját, a bölcsélet történelméhez is becses adatokat szolgáltat.

A könyv egészen új, Kővári, Boros, Kozma és Concha által még nem ismertett oldalról mutatja be Brassai szellemi nagyságát. Érdekesen, tanulságosan, világos stílusban van megírva. Figyelmébe ajánljuk azoknak, a kik Brassai sokoldalú munkássága iránt érdeklődnek.

Sz.

Hilary.

— A „Tövises és narancsvirágok” szerzőjétől. — Angolból fordította: **AMICA.**

XVIII.

(Folytatás.)

(31)

— Ki az a Lady May.

De egyszerű kérdés volt. Honnét tudhattam volna, hogy az az egész életre hatással fog lenni?

— Lady Flemyp May a Lord Lulworth gyámleánya, — volt a válasz. Ő minden szünidejét velünk tölti és midőn az iskolát elhagyja, velünk fog lakni.

— Bár én volnék Lady May, — mondtam mély sohajjal.

A grófné felém fordult és láttam, hogy szép arca elborult.

— Oh, Gábrriel, miért mondd azt? — Édesem, nem vagy boldog?

— Igen, — én nagyon boldog vagyok, — volt a válaszom.

a kifejt tej ellenőrzése itt a városban ebben az irányban teljesen lehetetlen, de igenis keresztülvihető az egyes községekben, ahonnan nemcsak a tödővész, hanem a kórok egész légióját zudítják mindig a városba.

Obermüller dr., a berlini higiéniai intézet világhírű tanára, mint egyik nemrég megjelent könyvéből olvassuk, házinyulakat s erősebb szervezett állatokat oltott be tuberkulózis-betegségben lévő tehén tejével s arra a megdöbbentő eredményre jutott, hogy a beoltott állatok harmincznyolcz százaléka tödővészben elhullott.

Obermüller dr. könyve különben egyébként is érdemes tanulmány s ennek köszönheti Németország, hogy a központi kormány szigorú egészségügyi intézkedéseket tett nemrég a tej ellenőrzésére. A tudós tanár, nemcsak azt mutatja ki a saját s mások megfigyelése alapján, hogy a tödővész importálja a beteg állat teje, de számol azokkal a kórokkal is, a melyek a szennyezett tej révén jutnak az emberekbe.

Harmincz különböző próba alapján kimutatja, hogy Halle városában a közfogyasztásra szánt tej literenkint 3325 mgr. állati hulladékot tartalmaz. Ha tehát valaki naponta 1 liter tejet fölhasznál, egy éven át éppen 14 dekagramm állati hulladékot fogyaszt el vele. Ronk hallei tanár másholén is tett ilyen megfigyeléseket s rájött, hogy:

Lípesében	755 mgr.
Berlinben	2500 „
Münchenben	1390 „
Giessenben	2120 „
Würzburgban	405 „

állati hulladék jut a tejbe finom por alakjában. Határozottan ijesztő számok ezek, a melyek nálunk megdöbbentő fontosságot nyernek, ha tekintetbe vesszük, hogy Németországban állapították meg a tejnek ezt a tisztaságát, a hol a világ legszebb mintatejgazdaságai vannak.

Ennek a fontosságát csak akkor mérlegelhetjük teljesen, ha figyelembe vesszük, hogy egy gramm állati hulladék éppen elég arra, hogy benne hét-nyolcz féle fajtában huszezer baktérium tenyészhessen. Érdekes Freudenschick megfigyelése, a ki úgy találta, hogy 15° C. állandó hőmérséklet mellett egy köbcentiméter tejben:

Fejés után azonnal	9.000 bacillus
„ „ 1 órára	32.000 „
„ „ 2 „	36.000 „
„ „ 4 „	40.000 „
„ „ 9 „	120.000 „
„ „ 25 „ tehát	5.000.000 „
az aludt tejben	

tanyázik.

Escherich dr. gráci z egyetemi tanár megfigyelése szerint nagyobb hőmérséklet mellett is megél a bacillus a tejben egész 35° Celzsiusig, a mikor a szaporodás 34,200.000.

Azt hisszük, ezek a szomorú adatok elég alapul szolgálnak arra, hogy komolyan vegyük ezeket a dolgokat. Bármilyen nehéznek látszik is kezdetben az ellenőrzés, az illetékes hatóságoknak utat és módot kell találniuk arra, hogy a legszigorubb vizsgálat nélkül egyetlen liter tej se juthasson a fogyasztó közönség elé.

Nem elég, ha arra vigyázunk, hogy ne legyen a tej pancsolt, vagy hamisított, de szervezni kell az ellenőrzést országosan, köz-

ségenkint, a hol az állatorvos gyakorolja első sorban a felügyeletet arra nézve, hogy beteg állat tejét ne vigyük a vásárra. Ez könnyen elérhető s ámbár nem minden, de bizonyára olyan haladás lenne, a mely üdvös hatását hamar éreztetné.

Mulatság.

A Marosvásárhelyi kereskedők és kereskedő ifjak körének vigalmi bizottsága a kör saját pénztára javára 1899. június hó 25-én, (vasárnap) a cs. és kir. 62-ik gyalog ezred zenekarának közreműködése mellett az „Erzsébet” ligethen táncmulatsággal és confetti dobással egybekötött sőtahangversenyt rendez.

Egyleti élet.

Meghívó. A kolozsvári ipartestület ifjúságának önképző köre f. évi június hó 19-án (vasárnap) délután 3 órakor az ipartestület gyűléstermében (Szép-u. 1. sz.) I. rendes és tisztválasztó közgyűlést tartja, a melyre tisztelettel meghívotnak. Kolozsvár, 189. június 16. Remék Káorly elnök.

SZINHÁZ.

Jókai ünneplése.

Negyvenhét év előtt írta meg Jókai „Dalmát”, melyet szerdán gyújtó hatással adtak elő a Fővárosi Nyári Színházban. Mintha a modern világból származott lelkesedés újból bevonult volna a szívekbe, úgy ünnepezték az ősz költőt, a kinek lelkeben tán utolsó menhelyére talált a romantika kék virága. Pedig mi a modern embernek a hét vezér, ez avarok fejedelme, s mi neki Hekuba? Jókait akarta ünnepelni az ifjúság, azt a legendaszerű alakot, ki jelen volt a szabadság vérkorszakától, végig küzdötte az elnyomatás éjszótét korszakát és mikor újból hajnalodott, mint a fölkelő nap első hírnöke hirdette a jobb idők megérkezését.

Örökké emlékezetes lesz ez a szerdai előadás. Az első felvonás után kitört a tapsvihár. Az ifjúság, mely egészen betöltötte a színházat, lelkesedésének postája gyánánt három gyönyörű babékoszort küldött a színpadra, aztán újból meg újból kívánta látni a költőt. S Jókai nem kérte magát sokáig; ebben az izzó atmoszférában olyan természetesen talált, hogy alakjával együtt ő is fogadja az ifjúság hódolatát. A mint kilépett, egyszerre mély csend támadt, szinte áhítatos volt ez a beszédés hallgatás. Jókai a következő szép beszédet mondotta a színpadról:

„Drága fiatal barátaim! Mikor ezt a darabot megírtam, 27 éves voltam és a haza egy tetszathott volt, amelynek lélekem sem volt szabad. Ha róla akartunk beszélni, avar drámat kellett írni és ennek is a hővése egy nőt kellett megtenni, aki elmondja gondolatainkat. Amikor ezt a darabot a Nemzeti Színház igazgatójának benyújtottam, ott hanyatt esett mindenki, mondván, hogy a cenzura nem engedi majd meg az előadását. De a cenzor sem olyan fekete, mint amilyennek festik. Az a jó, becsületes cenzor azt referálta az akkor mindenható rendőrőrnöke nek a darabról, hogy „Des is a Spektakelstück, bei welchem recht viel gelacht werden kann!” Mi aztán felbuzgultunk a fiátságot és kiadtuk a jelszót, hogy a világot se tapsolja meg a hazafias frázisokat, hanem kaczagjon torkaszakadtából. Nem is kaptam én akkor babékoszort, de nem kapott Dalma személyesítője sem, aki pedig volt: Jókainé. Másnap azután lerántott bennünket a hivatalos lap, szerzőt is, előadót is. S most, 47 esztendő múltán elhozottak ti nekem azokat a babékoszorukat, a melyeket megérdemeltem akkor. Most is nagyon köszönöm. Akkoriban a hazaszeret rejtjegetett dugur volt, most olcsó, mint a pattagotott kukorica, melyet literszáma némek és szintén csak a fiataltság élvezi. Adjon az Uristen nektek olyan

holdog hazát, a milyenről mi akkor álmodtunk! Isten áldjon benneteket!

Újból felhangzott a taps és elartott mindaddig, míg ismét felhúzták a függőnyt, hogy az előadást folytathassák. Megisméldődt azán minden felvonás után, de az agg poeta már nem lépett ki a lámpák elé, hanem a páholyból köszönte meg az övációt. Mikor Jókai elhagyta a színházat, a közönség kettős sorban felállott és mindaddig éljenzett, míg Jókai helyet nem foglalt kocsijában. Ekkor aztán — kifogták lovait és vitték a kocsit a sűrű tömegben az alagut felé. Jókai pedig könyörgött:

— Édes jó barátaim, ne vigyenek hát Pestre, hisz én a budai hegyoldalban lakom, a Svábhegyen!

De még ettől sem lohadt le a lelkesedés. Vitték a kocsit a Svábhegy irányában egészen a Vérmezőig. Ott újból befogták a lovakat, a költő és a kik neki hódoltak, szíves bucsut vettek egymástól, aztán hazahajtott Jókai, hogy megpihessen legfrisebb babérjain.

Rákóczy kardja.

A milleniumi vagy ünnepségek alkalmával a csár tudvalevőleg a magyar nemzetnek ajándékozta Rákóczy kardját. Az ajándékozás történetét a „P. N.” hiteles adatok alapján most így mondtak el:

A fiatal csár több ízben volt abban a helyzetben, hogy magyar urakat kihallgatáson fogadhatott. Ilyenkor, minden alkalommal a kérdéssel szokott magyar vendégéhez fordulni:

— Milyen a magyarok hangulata Oroszország iránt? Maradt-e még valami a magyarok szívében az 1848-iki orosz invázió keserűségéből?

Mindenki nemmel felelt és egy népszerű magyar főúr a ki több ízben járt Pétervárról, egy hasonló kérdésre a szavakkal válaszolt:

— Biztosítom felségedet, hogy a magyarok már nem haragusznak az oroszokra. A 49-es invázióért sohasem is tették felelőssé Oroszországot, mert mindenki tudta, hogy az orosz sereg csak eszköz volt Ausztria kezében. És ha haragudunk is, annak már igen régen vége.

A csár megnyugvással fogadta a választ és kissé elgondolkodva jegyezte meg:

— Igen nagy örömrre szolgálna, ha azt a rossz hangulatot tökéletesen eloszlatnám.

Mikor a millenium esztendeje elkövetkezett, a csár egy napon magához hívatta környezetéből azt az urat, kivel a magyar dolgokról több ízben beszélgetni szokott, s e szavékat intézte hozzá:

— Mit szólna hozzák, ha a millenium alkalmából Budapestre utaznám?

Az udvari méltóság biztosította az uralkodót, hogy ez fölöttébb jó hatást tenne, mire a csár, most már végképp megállapodva tervében, jókedvűen így szóolt:

— Tehát fait accompli: a nyáron leutazom Budapestre. És hogy s magyarok szimpátiáját már előre megnyerjem: küldök nekik valamit, a minek nagyon meg fognak örülni, a Rákóczy kardját, a magyar történet egyik legbecesebb erekljét. Reménylen, hogy ez ajándék hatását érezni fogom a budapesti tartózkodásom alkalmával.

Ez a beszélgetés érdekes világot vet a Rákóczy kardja hazaküldésének valódi motívumára. A fiatal uralkodó minden előkészületet megtett arra, hogy Magyarországra utazzék: de ekkor diplomáciai részéről minden követ megmozgattak a végből, hogy a csár szándékától eltérítsék. A beavatkozásnak meg is volt az eredménye; ugy az orosz csár, mint a német császár — a ki szintén el volt tökéltve arra, hogy Budapestre jön — később letettek az utazás tervéről. A pétervári és berlini osztrák-magyar nagykövetségek erről aligha bővebb felvilágosítást is nem adhatnának.

A mi iskolánkban, folytatá a kis tündér, mi nagyon sokat látunk az életből.

Kétségtelen, hogy ezt a frázist ő valamelyik idősebb leánytól hallotta és most azért használtá, hogy engem megsemmisítsen vele. Szándéka sikerült; szinte elállott a lélegzetem; az a gondolat sokat látni az életből, elbódított.

— El jössz ide néha játszani velem? — kérde.

— Kérdezz meg maga — mondtam. — Jó, meg fogom tenni. Menjünk mind a ketten és most kérdezzük meg.

Soha sem felejttem el azt a méltóságot, melyet ez a szép kis teremtés, a babáját gondosan a karjaiban tartva, a házába ment.

— Holmes Gábríel, jöjj utánnam, — mondá.

És én alázatosan követtem.

A reggeli szobába mentünk és Lady Lulworth meglepetéssel nézett fel.

— Lady May és a kis Gábríel! — kiáltá.

A kis pártfogóm bátran lépett előre.

— Lady Lulworth — mondá — én mindig magányosan érzem magamat, midőn Langton Woldban vagyok. Maguk mind nagyok és egy gyermek sincsen a háznál. Megengedi, hogy Holmes Gábríel néha eljöjjön ide és játszon velem?

A grófné egy ideig gondolkozni látszott; aztán nagyon szeliden válaszolt —

— Édesem, mielőtt „Igent” mondok, meg kell a férjemtől kérdeznem.

Vélellenül a gróf éppen abban a pillanatban lépett be. Caudálkozni látszott, midőn bennünk együtt látott. Lady May rögtön hozzá ment és ismételte az előbbi kérdését. A grófné nevetve mondott „Igent.”

(Folytatása következik.)

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, június 16

— **Az időjárás és a városi pénztár.** A mióta Kolozsvár város közgyűlése kimondotta azt, hogy az utcák öntözéséért csak azokon a napokon fizet, mikor tényleg öntöznek, azóta az öntözési szerepet az egek csatornái vették át és — tekintettel a városi pénztár üres voltára — díjtalanul teljesítik az öntözési szolgálatot. Azóta az eső vagy reggel, vagy délután, de mindennap esik, hol csendesen hulló eső, hol zápor, hol jégeső alakjában, de pontosan végzi a város öntözési és tisztítási munkálatait. Az égi hatalmasságoknak ez önzetlen munkásságát ime ezennel nyilvánosan nyugtázzuk, csak arra kérjük a lefelsőbb csatornák rendezőségét, hogy ha adsz még uram esőt, mérsékelt mennyiségben adj és több hideget és jeget ne bocsáss e nyáron szegény halandó fejünkre!

— **Egyetemi tanár nyugalomban.** Dr. Csiky Viktor uról, a kolozsvári egyetem jogkari tanáráról már régebben megírtuk, hogy közelebbből nyugalomba vonul. A — mint most értesülünk — a [közoktatásügyi kormány nevezett tanár által beadott nyugdíjazás iránt való kérést már el is intézte, s dr. Csiky Viktor tanár, a megkívánt szolgálati ideje letelvé, nyugdíjaztatott. Az egyházi jog tanszéke ezzel a nyugdíjazással megüresedett. Dr. Csiky Viktor — mint halljuk — Kolozsvárról is végleg elköltözik s az aradmegyei Seprős községében fog ezentul állandóan lakni. Az ő eltávozásával megürül többek közt a kolozsvári szabadelvű párt elnöki állása is, melyet évek hosszú során át ő tartott elfoglalva, s mely állásában a pártnak kétségtelenül hasznos szolgálatot teljesített.

— **A hunyadmegyei volt nemzeti párt felozklása** alkalmából küldött üdvözlő sürgönyökre gróf Apponyi Albert a következő sürgönynyel válaszolt:

„A hunyadmegyei volt nemzeti párt szíves üdvözléssel köszönettel és azzal az óhajtással fogadtam, hogy elvűségünk az új kezdetben egy rokon érzelmű kormány támogatásában a régi buzgalommal érvényesüljön.

Apponyi.”

Horánszky pedig a következő levelet intézte br. Bornemissza Tivadar pártelnökhöz:

„Igen tisztelt Barátom! A hunyadmegyei nemzeti párt felozklása” alkalmából hozzám intézett táviratot és az abban kifejezett kegyes elismerést hálalattal szívvél vettem.

Jutalmát lelem ebben szerény fájdalminnak és e jutalom nekem annál kedvesebb, mert független és oly férfiak részéről jön, a kiknek bírálattát semmi más érzés nem sugalja, mint a a haza érdekében tett becsületes szolgálatok részrehajlatlan mérlegelése és az ebből eredő igazságszeretet önkénytelen megnyilatkozása.

Fogadjátok ezért meleg köszönetemet és azon biztosításomat, hogy veletek mindenkor együtt érezve, híven őrizni fogom nagybecsű megemlékezéseket és igyekezni fogok azt töletek jövőre is kiérdemelni.

Öszinte nagyrabecsüléssel vagyok hivetek és szolgátok

Horánszky Nándor.”

— **Turistáknak szomjuság ellen.** A kerékpárosok, valamint a gyalog turisták sokszor szenvednek melegebb nyári napokon a szomjuság miatt. E szenvedésnél még nagyobb baj, ha kihevülve vizet isznak, mert az által veszélyes betegséget kaphatnak, eltekintve attól, hogy a víz a szomjuságot még fokozza, a testet pedig bágyasztja. Egy amerikai gyalogló járt a m. é. őszén Kolozsvárt. Ez szomjuság csillapító szer képen u. n. pepsint tartott a száijában gyaloglás közben. E szer állítólág tisztá gummi, borsmenta és czukor vegyületekből készült. A kolozsvári kerékpárosok kirándulásaik alkalmával megpróbálhatják.

— **Méreg a lisztben.** Egy szabadkai uri család, mint ottani levelezőnk jelenti, csaknem áldozatul esett véletlen mérgezésnek. A gyors orvosi segély és alkalmazott ellenszer mentette meg a családot. Az esetről a következő tudósítást vesszük: Beck Gyula a szabadkai villamos vasut műszaki igazgatója tegnapelőtt este a feleségével együtt a szokott időben megvacsorált. A vacsora rántott csirke és zöld bab volt és ebből a cselédnek is adtak. A rendes esti séta elvégzése után a család lefeküdt, nem is gondolván arra, hogy milyen nagy veszedelem van készülöben. Ugy éjfél tájban hirtelen rosszul lett az asszony és férjének panaszkodott, hogy gyomorgörsei vannak. Férje megnyugtatta, de rövid idő után nemcsak a nő, hanem férje és a cseléd is heves gyomorgörést kapott és ennek folytán nagyon gyanussá lett az eset s mindjárt arra gondoltak, hogy mérgezés foroghat fenn. Ebbeli kételyüket csak megerősítette az a körülmény, hogy valamenynyien ugyanazt a gyomorajdalmat érezték. A mikor a villamostelepre a munkások megérkeztek, megnyitották a villamos áramot és

külön kocsit küldtek ki Palicsra. Dr. Révffy Jenő fűrdőorvosért és alig mulott el egy negyed óra, már megjelent az orvos, megvizsgálta a betegeteket és konstátálta, hogy mérgezés esete forog fenn. A betegeknek az orvos hánytatót adott be, a kik ezután valamivel jobban lettek. A mérgezés valószínűleg az étel folytán keletkezett, még pedig akként, hogy a liszt volt megmérgezve, a melyben a rántott csirkét kisütötték. Ugyanis a lisztben „sekale kornutum” (aranyroz) méreg lehetett, a mely az emberi szervezetre rendkívül károsító hatással bír s ennek tulajdoniható az a heves gyomorgörés, a mi a betegknél jelentkezett. A szerencsétlenségben még az a szerencse, hogy az eső és fél éves kis fiuknak nem adtak az ételből, mert a gyenge szervezeti kis funál nagy bajt idézhetett volna elő.

— **Hangverseny Brassóban.** Brassói levelezőnk jelenti, hogy az ottani magyar dalárda második rendes estélye alkalmával három veterán tagjának az egyletben szakadatlanul eltöltött 25 évi jubileumát ülte. Ez idő alatt a fáradhatatlan dalárok 5000 énekórán át hangoztatták s terjesztették a magyar dalt e szász vidéken. Az ünnepelték gyémántokkal kirakott aranytűt kaptak emlékül. Az ünnepélynek fenyonytját képezte Hajduné Kiss Berta urnő fellépte, ki Kolozsvárról jött Brassóba az ünnepélyre s kinépdalokkal gyönyörködtette a közönséget. A Dunántulnak, a Balaton költői hangulatú környékének legszebb, de legnagyobb előadás-beli művésze igénylő népdalait énekelte el az érzelmenek hatalmas erejével s a hangnak bámulatos terjedelmével. A közönség vírággal, éljenzéssel, színni nem akaró tapsal, virágcsokrokkal jutalmazta a művésznőt.

— **Ötvenezer választó.** A székes fővárosban 41 ezer választó rendben van az adójával, 9000 pedig hátralékos, de azért, a kuriai bíráskodásról szóló törvényről fogva választó. A választó-kerületek névjegyzékait jobbára már teljesen kiigazították.

— **Üdülőhelyek a fővárosban.** A főváros nagy befektetéssel 4000 hold erdőt tart rendes üzemben a közönség üdülésére. Az erdősegekben 60.000 folyóméter jól rendezett sétautat vágaltott, 350 jelzőoszlopot állított fel, ezenkívül a Hárshegyen, Fazekashegyen és a budakeszi erdőben 10 pavilon-szerű menházat állított. Az eikorhadt és kipu-sztult tölgy- és cserfák helyén 400.000 fenyőfát ültettek. A Zugligetből és a Svábhegyről jól gondozott utak vezetnek az erdőbe.

— **A fővárosi közüépületek értéke.** A főváros tulajdonában lévő ingatlanok felbecsése most van folyamatban. Az eddigi megállapítások szerint a főváros ingatlan vagyonában beállott értékelés a következő: 23 magánosoknak bérebeadott ház értéke: 4.492.200 frt; 17 közhivatali épület értéke: 8.663.500 frt; 75 iskola épület értéke: 10.600.000 frt; 6 kaszárnya értéke: 6.286.500 forint.

— **Az apa, férj és testvér becsülete.** Rosenbaum Gizella azzal vádolta a férjét dr. Klinger Zsigmond széles körökben ismert fővárosi fogorvost és az apóását az ősz dr. Klinger Alajost, hogy dr. Klinger Jenő miniszteri fogalmazót ráhírták a vele való házasság törése az ő erőlési és vagyoni megmontása végett. Nagy botrányt okozott a pör, a mikor megindult. Az egész fővárosi társadalom kíváncsian nézett a pör fejleményei elé, melyben egy házasságtörési dráma keretében a hitlen feleség s házasságtörő öcs az apát és a férjet akarták becsületen kívül, esetleg szabadságától is megfosztani. — A budapesti büntető törvényszék s a tábla elutasították Rosenbaum Gizellát panaszával, mert indokai szerint a panasz nem csak, hogy teljesen alaptalan, de kétség-telenül behizonyult a nőnek a férj öcsesével évek óta folyó házasság törd viszonya, a minek ellenében a férj épen a feleség gyermekei érdekében sokkal enyhébben járt el a feleséggel szemben, mint a mire a házassági szerződésnél fogva jogosítva lett volna.

A kuria büntető tanácsa Nyers Lajos bíró előadása nyomán ma tárgyalta ez ügyet s kimondotta, hogy Roseubam Gizellának dr. Klinger Zsigmond és dr. Klinger Alajos ellen emelt vádjai a mily rögényesek, oly alaptalanok s panasza visszaszattitak. — Most már, hogy a századvégi pör, melyben feleség férjét, fiu az apját lett volna képes börtönbe juttatni azért, hogy a bitös viszonyukat leplezzék és szépiítsék, befajzást nyert s a méltatlanul meghurczolt férj és apa becsületének elégtétel van szolgálatva, az utóbbiak kezébe van adva a fegyver, ha nekik ugy tetszik, a feleség és fiu ellen indítsák meg hamis vád miatt a bünyádi eljárást.

— **Keleti érdekeink és a kereskedelmi akadémia.** A leleti tanfolyam tudvalevőleg boldogult Baros Gábornak egyik utolsó, de fontosságban és iwatásban egyik főbb alkotása volt. Szeme előtt, a megalkotásnál, ama hívataés lebegett, mely Magyarországot, a magyar ipart és kereskedelmet a keletre utalja. Hogy ezek ne csak utat találjanak oda, hanem a lázas világversenyben tanuk, gondolkodó és praktikus emberek által irányittassanak, elodázhatlan szükségessé tette oly generáció kiképzését, mely kelet országában öre, propagáló és hivatott képviselője legyen a magyar ipar és kereskedelem érdekeinek. Fájdalom, a már nem érhetette meg az elültetett palnta megizmosogását és nem láthatja, mintrügyedzett, virágozott és terem egészséges gyümölcsöket. A keleti tanfolyam általa Magyarországot abba a helyzetbe jutott, hogy a nyugati országokból szerzett tapasztalatait, kellő szakszerű támo-

Sz. 836—1899.

545. 2—3.

Pályázat raktár-felügyelő állásra.

A nagyenyedi Bethlen-főiskolának, a város belterületén levő faraktárához, oly felügyelőre van szüksége, kinek az itt szükséges egyszerű számadások vezetésén kívül egyszerűen a gyümölcsfa ültetésben, kezelésben, valamint egyszerű kertészeti munkákban is kellő jártassága van.

Fizetés: 300 frt, természetbeni lakás és kert.

Az alkalmazandó állása egyelőre ideiglenes, a véglegesítés csak kifogástalan szolgálat alapján fog történni, s véglegesítés esetén az illető erdőőri szakszolgálatát is tenni köteles.

A sajátkezűleg irt pályázati kérvény — életkort, fedhetlen erkölcsöt, kellő ismereteket, s a magyar és román nyelv tudását igazoló okmányokkal felszerelve — folyó évi július 15-ig nyújtandók be alólírt jog- és jószágigazgatóságánál.

Nagy-Enyed, 1899 június 15.

A Bethlen főiskola jog- és jószágigazgatósága.

Sz. 3484—899.

549. 1—1.

Árlejtési hirdetmény.

A b-hunyadi járás területén a községi közlekedési közúton N. Kalota-erdőfalvi útvonalon 3—4 kilométer között újból építendő 5 méter nyílású ferde, tölgyszőlő elterjedését szabó árlejtés útján **1899 június hó 27-én d. e. 9 órakor** a járási főszolgabírói irodában fogom kiadni, a hol is az árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők. Az árlejtők az árlejtés megkezdése előtt a 376 frt 50 kr. kiál-tási ár 10 százalékat bántatpénzül letenni kötelesek.

A járási főszolgabírótól.

B. Hunyadon, 1899 június 14-én.

Kertész,
főszolgabíró.

570—1899

548. 1—1.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § értelmében ezennel közzé teszi, hogy a kolozsavart-városi kir. járásbíró 1899. évi VII. 640. számú végzése következtében Andre László kolozsavart lakos javára Spirer Izák és társai kolozsavart lakosok ellen 230 forint és járulása erejéig 1899. évi május hó 23. és 24-iken fogantatott kiadástól kezdve a fennfoglalt és 694 frt 28 kr. becsült következő ingóságok u. m. bolti árucikkek, üzleti áruványok, áruval asztal, szobabeli bútorok és egyéb nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kolozsavart városi kir. járásbíró 1899. évi VII. 640. számú végzése folytán 230 frt tökétkövetelés és eddig összesen 39 frt 21 kr. bíróilag már megállapított kötségek erejéig kolozsavart belkőzp-utca 11. sz. és Széchenyitér 35. szám alatt leendő eszközölésére 1899. évi június hó 19. napjának délelőtti 9 órája és a következő napokra határidőül kitűztetik, ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. 108. §-a értelmében a legelőbbet ígérőnek, becsőron alól is eladtni fognak.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felfoglaltat-ták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. § értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Kolozsavart, 1899. évi június hó 8. napján.

Dupschek Ignác
kir. bír. vghjtó.

331—1899

547. 1—1.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közzé teszi, hogy a zilahi kir. törvényszék 1898. évi Sp. I. 103. sz. végzése következtében Pap Imre ügyvéd által képviselt Kónya Miklós javára Gyurkó György ellen 400 frt és jár. erejéig 1897. évi február hó 8-án fogantatott kiadástól kezdve a fennfoglalt és 593 frt becsült lovak, szeker-ekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kolozsavart vidéki kir. járásbíró 1898. évi V. 76. sz. végzése folytán 400 frt tökétkövetelés ennek 1898. évi november hó 1. napjától járó 5%, kamatai és eddig összesen 41 frt 01 kr. bíróilag már megállapított költségek erejéig Győr-Vásárhelyt a d. o. s lakásán leendő eszközölésére 1899. évi június hó 21. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik, ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. trv. cz. 107. és 108. §-a értelmében képzőpénzfizetés mellett, a legelőbbet ígérőnek becsőron alól is elfognak adtni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felfoglaltat-ták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. trv. cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Kolozsavart 1899. május hó 20. napján.

Piger János
kir. bír. vghjtó.

Angelotti Variété társulata az „Ujvilág“-ban!

Uj tagok! Uj műsor!

Felix Etelka k. a., Lipsei Olga k. a.
Reumunt Margit k. a., Bácskay Mariska k. a.
A Somessi mulató tagjai.

Elismert legjobb magyar társulat. Csakis szolid családi kasszával.

Kezdeté 8 órakor.

Belpó-díj 50 kr.

Szíves pártfogást kér

Angelotti Vilmos

520. 3—3.

igazgató.

TISZA LAJOS pinczejéből

Sopronban

kiadásittatnak következő hermennyiségek:

450	hecto	1898	fehérbor	o. ért.	20—
660	"	1898	"	I. rdü.	25—
359	"	1897	"	"	23—
286	"	1897	"	I. rdü.	28—
190	"	1898	vörösbör	"	22—
165	"	1898	"	I. rdü.	25—
180	"	1898	sillerbor	I. rdü.	25—

Legkisebb próba küldemények 700 literes hozzánk bérmentve visszafizetendő kölcsönhordóinkban eszközölhetnek.

A fenn elsorolt fehérborok saját kezelésünk alatt esztoltasyani és veltlini szőlőfűrtőkből, a vörös borok pedig burgondi szőlőfűrtőkből származnak.

Az őszi idény alatt eladók 200.000 eurpai és ame-rikai szállóveszők.

500. 4—6.

Nagyon kényelmes lakás,

11 szoba, 2 előszoba, 2 istálló, kocsiszin, kert, megfelelő mellék épületekkel, 2 elkülönített pinczéval

október elsejétől kiadó.

Értekezhetni külmonostor-utca 42. sz. a. 546. 2—2

THE PREMIER CYCLE CO LTD.

(Hillmann, Herbert & Cooper.)

GYÁRTELEPEK

COVENTRY

EGER

DOOS

Angolország.

Csehország.

Németország.



A

kerékpár

24 év óta

elsőrendű

gyártmány!

Egyedüli raktár:

Tauffer Ferencz Utódánál

KOLOZSVÁRT

314. 10—20.

SILLÓ GYULA ügynöki irodája.

Kolozsavart sz. kir. város által hatóságilag óvadékkal engedélyezett tudakozó, közvetítő és elhelyező intézete különös szűk felfektet mindennemű szállodai, vendéglői, kávéházi és más privátházi megbízásokra.

Elhelyez minden a szakba vágó főpincér, szoba asszony, cassin, pincérnő, szobaleány, kávészolgálynő, londoner stb. ugyszintén gazdasági, gazdasszony, ispán, bíró, szakácsnő, kertész, kocsi, szóval minden néven nevezendő személyzetre.

Eszközül bármily nemű és rangú háztartásokat a legnagyobb directori és titoktartás mellett, továbbá mindenféle adásvételt, p. o. telkek, házak, iró, bormér, szálloda, fürdőhelyiségek, ingatlan javak és értékpapírok eladását vagy megvételét, valamint bármily nemű megbízásokat a világhőre is a legpontosabban teljesít.

A „Nemzeti népbiztosító“ kinevezett ügynöke, a téren szives felvilágosítással szolgál bármikor és bárkinek, mely biztositó intézet egy szegény, mint gazdagoknál a legbiztosabb és legelőnyösebb feltételeket nyújtja bizonyos elért időre vagy haláláig.

Intézetem a monarchiában a legnagyobb kiterjedésű ismerettség, jó hírnév és virágzásnak örvendő, miért is kérem becses megbízásaival továbbra is megajándékosni.

Teljes bizalommal

Silló Gyula ügynök.

457. 10—26.

Sürgönyezim: Silló — Kolozsavart.

SOLYMOSY ÉS TÁRSA BETÉTI-TÁRSASÁG

gépgyár- és vasöntőde Kolozsavart.

Telephon 186.

Sürgönyezim: Solymosy-gépgyár.

Készít legutányosabb áron és legpontosabb kivitelben a mai legmodernebb igényeknek teljesen megfelelő: álló és fekvő gőzgépeket a legujabb és legkisebb káros térről működő dugattyús vezérművel; gőz- és szíjhajtású szivattyukat, sajtókat,

teljes szeszgyári-, malom és téglagyári berendezéseket, gőz-kazánokat, vízi-kerekeket- és turbinákat; valamint mindennemű gazdasági gépeket, u. m.: cséplőgépet, járgányokat, rostákat, Trieureket, szecskavágókat stb.

Különös figyelmébe ajánljuk ugy a t. gazdáknak, mint kereskedőknek nagyban gyártott

ekéinket,

különböző gazdasági, kereskedelmi és épület öntvényeinket, u. m.: oszlopokat, esigalépesőket stb. stb.

Mindennemű gépek és géprészek javítását a legutányosabb áron és teljes megelégedésre eszközöljük.

Összes általunk szállított munkánkért legmesszebb menő jótállást vállalunk el.

Tervezettel és költségvetéssel készséggel szolgálunk.

Szíves pártfogásukat kéri

151. 19—*

SOLYMOSY és TÁRSA betéti-társaság.

ELŐPATAK

gyógyfürdőn,

melynek több kiállításon kinttettett gyógyvize Európa legjelesebb bálneologusai által a világ legelső égvényes, vasas savanyuvizének jelentetett ki:

az évad május hó 15-étől szeptember hó végéig tart.

Ez ásványvizek különösen a következő betegségekben bizonyultak be biztos hatásuknak: a gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorégés s a tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor- és bélzabában, altesti vérbőségben, véréngedésben, aranyérbén, rástkor és kedély- korban, idegbajokban, máj és lépdeganatokban, az epe kivezető csőveinek hurutos bántalmaiban, sárgaságban, epekövekben, f-ildési sápkorban s az ezen alapuló hószám zavarokban és különösen vérszegénységi állapotokban, a vesék és húgyhólyag hurutos bántalmaiban kezdődő bugy- és fővénkyó lerakódás a húgyképződéseknél, a méh idült tömüléseinél, dagainál, fehérhólyás, a nemi részek gyengeségeiben, angol korban, kőszvény- és eszubbajok.

Az ásványvizet használatával kapcsolatosan újonnan berendezett meleg- és hideg ásványvíz fürdők, hidegvízgyógymód, massage áll az azt igénylők rendelkezésére.

Van orvos, gyógytár, táviráda posta 600 szoba áll a közönség rendelkezésére napi ár 80 krtól fennebb, szobák árai május 15-étől július 1-ig és augusztus 15-től szeptember 15-ig 30 % al olcsóbbak. Van 5 vendéglő, melyekben nagyon jutányosan étkezhetni.

Szórakozásul vannak parkok, erdei sétányok. olvasó, zongora- és társalgó termek, tornászati, csolnakázó tó, színház, hangversenyek, bálók s kirándulások; ugyszintén egy elsőrangú cigány zenekar.

Vagyontalan betegek hatósági ajánlat mellett ingyen lakásban és gyógydíjmentességben részesülnek.

A bármily irányból jövő gyógyvendégek a földvári vasút állomáson szállanak ki, honnan 1 óra távolságra eső Előpatak magán- és társas kó- osik szállítják a gyógyvendégeket, társas kocsin, ha csak egy személy jelentkezik 2 frt, több személynél személyenként 1 frt 30 kr. fizetendő. Egy ma- gánkocsi díja 3 frt. — Ezen kocsiakra jegyek a földvári állomásfőnöknél válthatók.

Minden megkeresésre utasítást és felvilágosítást készséggel ad

Előpatak, 1899 május hó.

470. 5—20.

A fürdőigazgatóság.

Ny. Magyar Mihalj nyomdájában Kolozsavart.